

LA CAMPANA DE GRACIA.

ACTUALITATS.

—digne Final de las festas de la Mercé.

REG. M. U. GIPAL. WOL

1129 DE SETEMBRE!!

Ja fá quatre anys. Lo crit d' «¡Abaja los Borbons! ressonava per tot Espanya. «¡Viva 'l poble soberá!» se cridava ab entussiasme. Y 'l poble soberá, triufant, generós en sa victoria, esbrabava la ira que l' hi havian produhit alguns anys de feixuga tiranía trencant las coronas reals dels escuts, y seguint en majestuosa professó á numerosas músicas que omplian l' aire ab los accents dels himnes mes patriótics.

¡Encare 'ns sembla que ho estém veyent! Un triunfo tant pacífich, tant grandió, del qual tots los espanyols unanimament participavan, semblava que havia de posar terme á la série de sangrentas lluytas entre la tiranía y la llibertat; entre 'l poder real y 'ls drets del poble.

Pero ¡ay! Los que valentse de l' engany y fins ds la corrupció s' apoderaren de las forsas pronunciadas, venian del estranger, sortian de la emigració, y aixó entre 'ls espanyols vol dir dur una gana de llop, y uns escrúpuls de corp.

Aviat l' entussiasme públich quedá ofegat á copia de perfidias: aviat las promesas de llibertat se convertiren en positivas amenassas d' esclavitut; las de economías, en despilfarros de senfrenats; las de moralitat, en impudicia la mes descarada, y las d' honra, en vergonya per tots los espanyols.

¡Quina série d' actes podrá escriure l' historia desde la setembrina fins are! Res existeix al mon, que aqui no haja passat també. Espanya, lo pais que té 'ls climas mes variats y las mes diversas classes de productos, devia tenir també los mes variats y diversos fets polítichs. Desde 'l ridícul fins al crim, tot, tot aqui hi figura: los homes y las cosas semblan una xanfaina de mil colors: hem passat quatre anys de mals somnis: hem vist fantasmas aterradoras, mónstruos diformes, objectes sobrenaturals, confusió, maremagnum: un manicomi nacional, diguemho ab una paraula.

* * *

Pero deixém aquest tó, y ja que 'ns trobém en un manicomi, mirém de tractar á sos habitants per lo que son.

Ha passat ja l' época de llagimejar y de desfernos en gemechs y crits. Aixó al principi estava bé: ara hi fora de massa.

Los tormentos prodigats fins al ultim grau produheixen la bojería y ¡qui será boig, si no 'n som nosaltres?

* * *

Llensém una mirada sobre lo que 'ns rodeja. Reconeixémnos. ¡Que bonich es tot aixó que 's véu!

Mireu mireu.... ¡Qu' es alló? Bona anyada de bolets. Las montanyas n' están plenas. N' hi ha de vermells; serán rovellons y retxos. N' hi ha de blanchs; serán orellanas. Pero calla: se mohuen. S' afilleran. Corran. Cobran contribucions pels pobles. Duhen una bandera: *Dios, patria y rey*. —No son bolets que son boinas. Son carlins. ¡Carlins en 1872? ¡Carlins quatre anys després de la gloriosa?... ¡Y l' exércit? S' ho mira.... ¡Y las milicias populares? Encare son dintra del tinté ab que s' escrigueren la proclama de la revolució de Se-

tembre y 'l manifest radical!.... Y lo pitjor es que está seca la tinta d' aquest tinté.

* * *

¡Que fan aquets mestres, que ahi en la emigració no tenian prou boca per badallar de gana? ¡No son los que al passar lo pont d' Alcolea, foren los primers en arribar á la cuina de l' Espanya ab honra? Si senyors. Jo ab la cara 'ls conech. Ells donaren lo crit de «¡Abaja los Borbons!»

¡Y que es lo que dihen are?—«¡Á dalt los Borbons!»

¡Y la consecuencia? .. Consecuents son. Tenen la consecuencia en l' inconsecuencia: tenen la consecuencia de manar continuamente: la consecuencia de tiranisar continuamente al poble.... ¡Encare voleu mes consecuencia?

* * *

—Moralitat, ordre y llibertat.—Encare sento 'l ressó de aquestas paraulas, retrunyir per tots los ánguls de Espanya.

Pero d' un plegat s' aixeca un rumor que tot ho ofega....—Dos milions, dos milions.... diu tothom.—Aixó es un desordre, aixó es un escándol.... continua murmurantse....—¡Xit! que vé la partida de la porra ab uns garrots mes llarchs que un tupé que jo conech.—Xit!.. quietut: quietut... y llibertat!

* * *

—Las engrunas encare atipan quan no hi ha res mes—dihen uns altres tot mastegant.

—¡Ah! Secretari. Demá pórtam una circular ahont se parli de l' establiment del jurat, de la nivellació dels pressuposts, de l' abolicó de las quintas... es á dir: de lo desempre.—En aixó tenim de ser *radicals*: no podem descendir del punt ahont hem arribat: las promesas, promesas han de ser: si 's convertissen en realitats podrian causar una perillosa indigestió al poble, acostumat, com los camaleons, á viure del aire del cel.—Nosaltres, desde la gloriosa venim dihent lo mateix. Lo poble es com Deu, que may se cansa d' escoltar *parenostres*.

* * *

—Ybé! ¡Som monárquichs ó republicans?..— se preguntan uns altres.

La veu de la conciencia; bastant escardalencia per cert:—So uuna colla de desvergonyits.

* * *

Vé la Setembrina: surt un gorro frigi, roig com la sanch del poble: passa un any, roig es encare 'l gorro-frigi: ne passen dos, tres, quatre, roig y sempre roig: aquest color no pert; si may perdés, sanch hi ha encare per repintarlo.

¡Avant federals, avant! Sols nosaltres nos hem sapigut mantenir en nostres puestos! ¡Avant y fora! y quan soni un altre 29 de Setembre, que sonará, en lloch del himne de Riego, cantém la Marsellesa, y probém al mon que ab quatre anys d' aprenentatje n' hi ha prou per sortir uns bons fadrins y fins uns bons amos!

LO GENERAL PIERRAD ¡¡ha mort!!

Ha mort lo héroe del 22 de Juny y lo vencedor de Llinás; ha mort lo presoner del castell de Monjuich; ha mort l' home de cor que fou víctima de tota lley d' arbitrariedades per part dels tirans...

Al consignar ab viu sentiment semblant perdua, rendim un tribut d' homenatge al valent, decidit y constant republicá; al home que may va vacilar devant dels perills, ni tampoch devant de las amenassas, dediquém al mateix temps un recort carinyós á la seva atribulada familia.

Be, si volen de las festas ne parlarem un xiquet en sério

En conjunt, no hi ha dubte que han sigut bonas y que han deixat deu lleguas lluny á las del any passat.

Los forasters no podran menos de dir per tot arreu que las iluminacions, sobre tot las de la Rambla, han sigut espléndidas y sorprendents; que la festival ha estat una festa musical de gran efecte; que la retreta y la professó cívica foren de un resultat maravillós; que 'ls fochs de la plassa de Junqueras han sigut bons; que l' embalat es digne de alabarse; que la festa marítima ha sigut la cosa mes maravillosa, etc, etc.

Y tot aixó ¡sense la professó carlista!

¡Que hi ha que dir?

N' estem contents y no vacilé m en dirli á la Junta de firas y festas que s' han portat tal qual be; millor, molt millor que la del any passat.

No debém deixar de fer constar la satisfacció, l' orgull ab que hem vist al poble de Barcelona donant una nova mostra de la seva cordura y sensates. En mitj de tan burgit, entre tant soroll, en mitj de tanta aglomeració de gent, ni un sol disgust hi ha que mencionar, ni de un sol desman s' ha de donar compte. ¡Y aixó qu' encare, segons los monárquichs, no estem preparats per la República!

Felicitemnos del bon resultat general de las festas y preparemnos perque las del any vinent sigan mes bonas, encara, que las que s' acaban de fer.

BATALLADAS.

En la capitania general de un districte.

Lo general: ¡Ordenansa!

L' ordenansa: General.

Lo general: ¡Qui es aquet que dú una estrella á la mànega?

L' Ordenansa: Un Alféres.

Lo general: ¡Y 'ls que portan dos galonets vermells?

L' ordenansa: Cabos segons.

Lo general: ¡Ay, ay! ¡Y donchs ab que 's distingeixen dels segons cabos?

L' ordenansa: ¡Toma! lo nom ho indica es

que es al revés.

Lo general: Tens rahó. No hi havia caigut. Lo general, es un dels d' are, es á dir dels que *generalment* pujan de paisans á generals.

—Coronel, escolti.

—Mon general: no soch coronel; soch tambor major.

—Home, ab tants galons tot es confusió. No hi havia atinat... Y després, las úniques insignias que conech, son las de general.

Lo general aquest, es un cusí germá del anterior.

Aixó es una satisfacció, es un gnst, es un goig immens.

Avans si un hom volia dir que 'ls reaccionaris son uns tunos de set solas, que 'ls absolutistas son uns benehits del cabás y que hi ha jovens que en lloch de ser bons per una Academia millor foran per anar á tirar un carro, no podia dirho.

Are, si 'ls neos volen calificarnos de impios als que som revolucionaris fins á lo moll dels ossos, poden ferho.

¿Y encara 's queixan?

—Are ja no hi haurá tantas desgracias en los carrils.

—¿No?

—No, lo govern ha trobat lo gran remey.

—Vinga.

—Tracta de posar un 10 per cent sobre 'ls preus dels billets, y aixís, com que 'ls billets serán mes cars, viatjará menos gent, y ve liaqui que quan algun tren descarrili, topi ó vagi á baix d' un barranch no hi haurá gent per pendrer mal.

—¿Veu? Ab aixó de imposar un 5 per cent sobre las mercancías, qui hi perderá será la majoria.

—¿Perque?

—Perque, quan torni á provincias, 'ls ports serán mes cars.

—No l' entench.

—¡Ah! Jo ho dich perque estich tip de sentir á dir que la majoria es un tren de mercancías.

—Senyor Pauet, vosté podria fer duas bonas accions.

—Fugim d' aqui, no 'm parli d' accions.

—Home, es que 's tracta de certas obligacions que un hom...

—Ni 'm parli tampoch d' obligacions.

—Pero home...

—¿Que no ho veu que tant las accions com as obligacions han de pagar un 5 per cent? ¡Fugim d' aqui!!

—En la exposició agrícola hi he vist una cosa que m' ha llamat vivament la atenció.

—¿Que?

—Hi he vist ufals y pastanagas.

—¿Y aixó 'l sorpren?

—Es clar: jo trobo que d' ensá que hi son algu se las hauria d' haber menjadas.

—No 's pensi...

—Ja ha vist la exposició Marítima?

—Si, y no m' ha agradat.

—Perque?

—Perque no hi he vist ni 'n Balaguer ni 'n Sagasta.

—¿Y are?

—Home, si fos bona exposició hi hauria callamarsos y allavoras hi foran 'ls dos que jo demano.

—Encara no treuhen aquets archs de la Rambla?

—No senyor: com son tant bons, com lo seu autor n' está tant satisfet, tractan de deixals per l' any vinent.

—¡Ay, ay! ¿que s' han cambiat de lloch las voltas dels Encants?

—Que no ho veus que som á la Rambla?

—Com veig aquestas voltas...

—Lo govern vol 40,000 homens... *por última vez.*

—Si ¿eh? ¿Por última vez? No me 'n fio. En acabat si la proba anaba be, sortiria la majoria y 's posaria á cridar: *¡Que se repita, que se repita!*

—¿Li sembla si es mes possible fer tragar als neos tot una professó que no pas tres canas de beta?

—¡Jo ho crech!

—¡Donchs se la varen empassar!

¡Oh impía revolució!

Deu meu y dels altres: ¡feu que duri aquesta impietat!

¡Que duri, que duri!

Los periódichs carlins diuhen que en l' acció de Pernau, en Saballs vá derrotar á n' en Bieló.

Los periódichs progressistas aseguran que 'n Bieló vá derrotar á n' en Saballs.

Jo crech que per cap dels dos vá ser la victoria, ni la derrota; y que encare que hi hagués sigut, cap dels dos hauria pogut apreciar-la, puig lo sol se vá pondrer plé de vergonya, al veure que encare hi ha homes que 's deixan matar per defensar á un rey.

A la fira venian soldats de plom. Jo fent l' orni vaig poder recullir esta conversa:

—¿Quan val aquest general?

—Quatre quartos.

—¿Y aquesta pareja de civils?

—Dotze.

—¿Com s' enten aixó? ¿Val mes una pareja de civils que un general?

—No 'u estranyi. ¿No veu que are hi ha mes abundancia de generals que de civils?

En Zorrilla digué dias passats que al partit radical, l' hi havia passat ja la tonteria.

Lo mer fet de dir aixó, demostra fins ahont arriba la tonteria dels radicals.

Sobre si 'ls fills dels que no sigan casats civilment serán llegítims ó ilegítims, ja torna á parlarse llargament del matrimoni canónich.

Aixó de matrimoni canónich, me fá á mi l' efecte de un canonje que té una majordona mes frescota que un formatje de Vich acabat de fer.

Aixó que vaig á dir ho prech del *Gil Blas*: —¿No l' hi sembla á vosté que la corona d' Espanya, pertany á D. Alfonso?

—Si senyor: ¿quin dubte té?

—Ah! Si? Y donchs ¿que tenim de fer?

—Home, es molt senzill. Enviarli: que se la guardi.

Ha mort lo compte Joseph Mastaí, germá del Papa.

Ha mort, donchs, l' oncle comú dels fiels.

No hi ha periódich que no 'ns vinga parlant aquestos dias del general Cialdini: are si fá aixó, are si fá alló; are si escriu á Italia, are si telegrafia al Papa; are si observa; are si 's disposa á marxar per donar compte á la cort italiana, de las sévas observacions... de modo que á un hom sense ser diputat, ni menos amadeista, l' hi venen ganas de proposar un conveni entre Italia y Espanya, suprimint un rey ó altre dels dos paissos, ja que al cap d' avall sembla qu' es un tot sol lo qui 'ns governa.

Res mes graciós que 'l discurs de 'n Rivero al pendre pos sessió de la presidencia del Congrés.

—Tot es avuy democrátich! deya plé de alegría.

Informará la no blesa de patxolí que acaba de crearse.

—Lo rey no es un rey de partit, sino 'l rey de tots los espanyols, esclamava entussiasmat.

Es rey de tots los espanyols, menos dels republicans que no 'l volém, dels carlins que 'l combaten ab las armas á las mans, dels alfonsins que conspiran contra ell, y dels conservadors de la revolució que l' hi jiran las espaldas.

Queda 'l consol de creure qu' es rey dels radicals, quan aquests en reunions com la del Circo de *Price*, no diuhen que deuhen orejarse las habitacions de Palacio.

—Mirem al rey com inviolable, deya tot conogut.

Miremli donchs: no hi tinch cap inconvenient. Si no mes es que mirarlo.. ¡ey!

Pero... un home inviolable... no se que 'm fá.

Ah! Are m' olvidava de que avuy tot es democrátich.

¿No es vritat Senyó Andalus?

PROFECÍAS.

Afinará 'l mon.
Vindrà 'l dia del judici.
S' establirà 'l jurat.
S' aboliràn las quintas.
Y altres que 'l dia de la resurrecció de la carn, veurém si han sortit certas.

Llegeixo un periódich de notícias:
«Procedents del contracte ab lo banch de Paris, están per arribar á Madrid cent milions en pastas. Si tanta escudella se l' han de cruspír los radicals, tenim radicals per temps.
Encare que ells, en aixó de menjar, ja hi van depressa.

En Serrano ha escrit una carta aplaudint lo discurs de'n Ulloa y reprobant la conducta alfonsina del *Diari espanyol*.
En Serrano diu ademés que ell es y será dinastich.
Lo de *dinà*, ho comprench. Lo de *astich* es lo que no acabo d' entendre, si al devant no m' hi posan una *f* que l' hi donga sentit.

Segons nos escriuhen de Girona, lo governador Sr. Ferrer, que tant bonas esperansas havia infundit als lliberals, se troba avuy rodejat de sagastins, que 'l fan anar com volen.

Se 'ns citan noms, que avuy no reproduhim; pero que bé prou los coneix tota la provincia, per son afany de mangonejar, y de posar á servey de interessos particulars no gaire legítims, la governació de la mateixa.

Sembla que entre aquestos calamarsos que tant bé saben arraparse, s' hi conta algun cafeter á qui l' hi convé que la policia fassa 'ls ulls grossos, quan á casa seva rodan los daus, ó la ruleta.

Lo Sr. Ferrer per débil que 's crega, té d' allunyar de sí una peste semblant; y si ell no té prou forsa per ferho, ne tenen massa 'ls bons lliberals per ajudar-lo en tot lo que siga necessari á aquest objecte.

En una fonda de Madrit, anomenada Vista-Alegre que no será pas com los bodegons de Vista-Alegre, que s' aixecan en las faldas de Monjuich, alguns progressistas de tendencias conservadoras y altres de opinions radicals, acaban de celebrarhi una gran xefla, com las que saben disposar sempre que convé los entusiastas partidaris del Himne de Riego.

Allí, diu un periódich que 's va beure ví de l' any tres de aquest sigle.

¡Ví de l' any tres! De segur que ni 'ls carlins haurian progressat d' esta manera.

L' espléndida iluminació del port, y en especial la de las escolleras, per medi d' aquells barrils de quitrá, me recordaren la crema del ponton, l' endemà de la revolució de Setembre.
Pero, ay, que á la claror, veyá un altre ponton aixecarse sombrío y com dihentme:
—Aquí t' espero, escriptor públich.

En Castelar ha pronunciat últimament un brillantíssim discurs á Alicant.

En ell tracta la qüestió de conducta de nostre partit de una manera brillant, oportuna y acertada.

Imposibilitat de transcriure 'l, y hasta de donarne una petita idea, recomaném á nostrse lectors que 'l busquin en los diaris republicans, que casi tots ells l' han publicat.

Tractant del adveniment de la democracia al poder, y del pròxim establiment de la república, digué 'l gran orador pòch mes ó menos:

«Vingué la democracia á pesar de un rey de debó, y ¿no vindrà la república per un rey de broma?»

«Ciudadans, digué ademés. Tot aixó son trenta milions llansats al carrer.»

Algú ha fet notar ab molta de rahó que 'ls sellos que tenen la cara de algú, en passios com lo mostre, ofereixen lo grandíssim inconvenient de ser molt costosos en cas de un cambi de original.

Jo ja presumeixo l' idea que poden haver tingut los autors dels sellos, en grabar la cara de D. Amadeo sobre un paper tant primet com lo que 'ls forma.

Com á n' ell l' hi agrada tot lo que es humitat, no podent nadar cada dia, vol que diariament al menos, alguns milers d' espanyols lo mullin ab... saliva.

Perque la vritat es que 'l paper dels sellos traspua un bon xich.

Si nosaltres mateixos no 'ns alabém, ningú 'ns alabarà.

Los nostres constants lectors haurán vist ja lo número del dijous passat extraordinari, que ab lo títol de FIRAS Y FESTAS POPULARS DE BARCELONA varem donalshi la friolera de 29 láminas; y lo número del diumenje passat també extraordinari, que ab lo pretext de las EXPOSICIONS PERMANENTS DE DINTRE Y FORA DE BARCELONA (CON ANUENCIA DE LA AUTORIDAD COMPETENTE) los hi varem donar també 17 láminas.

Ja poden veurer donchs, que quant convé nosaltres no escasejem los medis y que sabém tirar la casa per la finestra, perque tot ho mereixen los nostres lectors.

Los que per las sebas ocupacions no hagin pogut venir á Barcelona á veurer las festas, llegint y vevent los 46 dibuixos de los dos números dits, sen farán tant cárrech com si las haguessen vistas.

—¿Ha vist los sellos nous?

—No m' en parli home: hi ha la cara de D. Amadeo. No diria ab quin gust l' hi dono un cop de má, quan ne clavo algun en una carta.

Vaja digan lo que vullgan Barcelona presenta aspectes tant distints quedona gust habitat.

Ve l' estiu, y las fonts públicas son tant abundants y concorregudas, que per omplir un cantí d' aigua 's necessita pendrer tanda y esperar una hora.

Ve l' hivern, cauhen cuatre gotas y la nostra deliciosa capital se converteix en una deliciosa ciutat com Venecia, que per atravesar un carrer se necessitan barcas.

Lo Senyor Bogatell y la seva senyora la Riera d' en Malla, visitan la Ciutat de 'ls Comptes y 's passeijan que 's un gust.

L' Ajuntament de Barcelona pot estar content de la varietat d' espectacles que 'ns proporciona.

—Los sellos nous valen 12 céntims de pesseta.

(Un progressista.)—Já 'u veuhen: per 12 céntims de pesseta, los doném lo retrato del rey.

—Si l' original no 'ns costés trenta milions!...

—La esposició marítima es incompleta. No hi ha calamarsos.

—¿No?
¡Jo que hi volia anar per veurehi á n' en Balaguer!

Imp. de la V. é H. de Gaspar.

I. Lopez, editor.

La interessantíssima obra que acabém de dar á llum, consta de un tomo casi fóleo impres ab limpieza á dos y tres columnas de materia compacta, bon paper encuadernat á la rústica ab una cubierta decolor, y una alegoría dibuixada per Padró. Tot aixó que conté las POESIAS SERIAS DEL CELEBRE RECTOR DE VALLFOGONA junt ab un suplement de varias poesias festivas y satíricas de dit autor que no varem donar en la col·lecció que va sortir á llum l' any passat ¡¡VAL SOLS 4 RALS!!

Hem remés á tots los nostres corresponsals pel correu franch de port, un exemplar de ditas poesias y podran demanarnos las que vullgan, que remeterém á volta de correu.

Ab aquest tomo de POESIAS SERIAS, y l' altre que varem publicar l' any passat de POESIAS FESTIVAS Y SATIRICAS que val cada un 4 RALS, tindran los que 'ls comprin, per 8 RALS totas las poesias publicadas fins avuy del RECTOR DE VALLFOGONA.